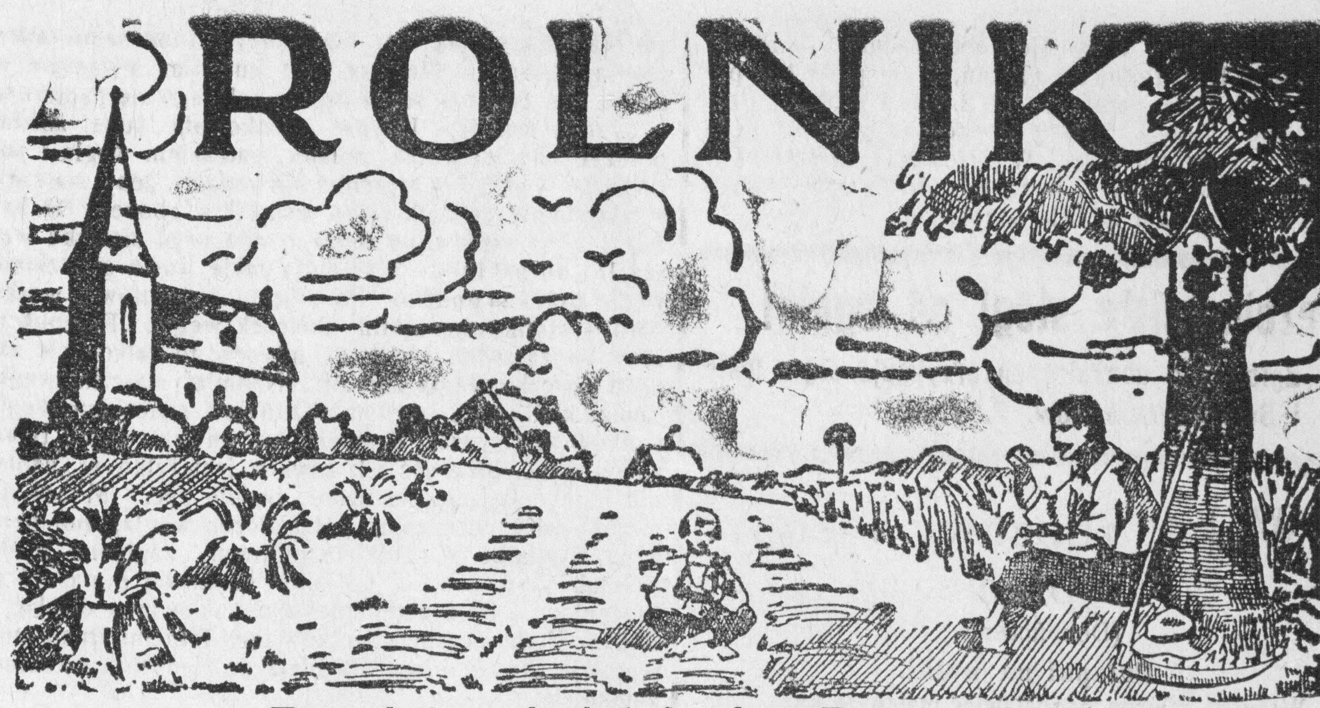

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy".

Rok V. Nowmiasto, dnia 27 sierpnia 1931. Nr. 31

Czas pomyśleć o wapnowaniu.

Kryzys dzisiejszy nie ominął rolnictwa, które musi gospodarować w warunkach niezwykle ciężkich. Aby przetrzymać te czasy rolnik stara się o wyzyskanie zapasów gleby, gdyż koszt nawożenia niezawsze się opłaca. Najtańszym pomocnikiem jest wapnowanie.

Wpływ wapnowania.

Wapno jest nietylko składnikiem odżywczym, lecz równocześnie wpływa na strukturę i charakter chemiczny gleby.

1. Wapno uruchamia składniki pokarmowe (potas i fosfor), które w glebie zakwaszone leżą bezużytecznie.
2. Wapno odkwasza glebę i zapewnia należyty rozwój roślinom,
3. Wapno wzmaga rozwój drobnoustrojów, wzbogacając glebę.
4. Wapno poprawia strukturę gleby, czyni ją przewiewniejszą i łatwiejszą do uprawy mechanicznej.
5. Wapno poprawia jakość siana na łąkach i zastępuje częściowo utrudnioną obróbkę mechaniczną.

Jakie wapno kupować?

W handlu istnieją dwa zasadnicze gatunki nawozów: wysokoprocentowe wapno palone oraz węglany wapnia.

Wapno zawiera do 95 proc.CaO, wapniak mielony do 53 proc.CaO, a wapno łąkowe mielone jest bardzo różnorodne i zawiera od 25 do 50 proc. CaO.

Wartość nawozowa jednego wagonu wapna palonego mielonego odpowiada wartości nawozowej dwu wagonów wapniaka albo przeciętnie 3 wagonów wapna łąkowego. Tymczasem ceny są niewspółmierne, wskutek czego za wagon wapna palonego płacimy około 460 zł, odpowiadająca mu ilość wapniaka kosztuje również 460, — a wapno łąkowe 560 do 900 zł zależnie od procentowości składnika odżywczego. Równocześnie transport wypada odpowiednio drożej, gdyż trzeba płacić za 2 lub trzy wagony, zamiast za jeden.

Przy dzisiejszych więc cenach najtaniej się kalkuluje kupno wapna palonego, gdyż i wartość nawozowa jest najwyższa i cena zasadnicza niższa.

Jakie wapno stosować?

Na gleby ciężkie i średnie wapno palone mielone.

Na gleby bardzo lekkie i piaski wysokoprocentowe węglany wapnia. Należy zwrócić uwagę na dokładne zmielenie nawozu i żądać gwarancji na piśmie, dotyczącej procentowości danego nawozu.

Na łąkach i torfowiskach należy stosować wapno palone mielone, starannie zwracając uwagę na istotne potrzeby łąki.

Wysokość dawek wapna.

Nie należy wapnować na zapas. Zbytnie zalkalizowanie gleby może być równie szkodliwe, jak i zakwaszenie. Umiar, trzymanie się złotego środka jest tutaj najbardziej wskazany.

Wysokość dawek, przeciętnie stosowanych w wapnowaniu co trzy lata, wynosi w kwintalach za hektar 10 do 18 q mielonego wapna palonego 90—95 proc. CaO albo 20 do 35 q wapniaka mielonego z zawartością co najmniej 50 proc. CaO, albo 40 do 70 q wapna łąkowego mielonego, co najmniej 25 procentowego.

Wapniak i wapno łąkowe powinny być bardzo dokładnie zmielone. W razie zastosowania źle zmielonych nawozów dawki należy podwyższyć kilkakrotnie.

Dokładne obliczenie ilości potrzebnego wapna można ustalić dopiero po zbadaniu gleby. Zastosowanie dawek zbyt wielkich może zaszkodzić, stosowanie dawek małych nie przyniesie pożądanego efektu. Wskazane przeto jest zbadanie gleby i dokładne obliczenie potrzebnej ilości nawozu wapiennego.

Z uchwał ziemian pomorskich w Toruniu.

Walne zgromadzenie Pomorskiego Związku Ziemian, odbyte w Toruniu, dnia 20 bm., uchwaliło następujące rezolucje:

Walne Zebranie Pom. Zw. Ziemian stwierdza, że dotychczasowe starania organizacyj rolniczych, zmierzające do wywołania zasadniczej zmiany: a) rozkładu podatków, b) zmniejszenia ciężarów socjalnych, c.) kosztu i formy kredytów rolniczych, nie przyniosły dodatniego rezultatu.

Opóźnienie dostosowania powyższych ciężarów, obarczających nadmiernie gospodarstwa rolne, do ich zmniejszonych dochodów, Walne Zebranie P. Z. Z., uważa za zgubne, nietylko z punktu widzenia prywatnego rolników, lecz także z punktu widzenia przyszłego rozwoju i bytu Państwa.

Obecna nieopłacalność produkcji rolnej zmusza do zastosowania pośpiechu w rozwiązaniu powyższych zagadnień, mieszczących w sobie, w obecnej formie, poważną groźbę upadku polskiego rolnictwa na Pomorzu. Walne Zgromadzenie Pom. Zw. Ziemian wzywa zatem Zarząd Główny do ponownego zwrócenia się do Banku za pośrednictwem Rady Naczelnej Organizacyj Ziemiańskich, domagając się jak najrychlejszej reorganizacji ustawodawczej i administracyjnej w dziedzinach podatków państwowych i komunalnych i socjalnych oraz kredytów rolnych.

A) Zmiana obowiązujących ustaw podatkowych winna zmierzać w kierunku poważnego rozszerzenia grona płatników oraz zniesienia progresji — również zniesienia dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego, pobieranego jedynie w b. dzielnicy pruskiej oraz dalszego przeprowadzenia jak najdalej idących oszczędności w budżetach komunalnych.

B) Rewizja obecnego ustawodawstwa specjalnego, winna zmierzać w kierunku zmniejszenia opłat na instytucje ubezpieczeń społecznych, gdyż obecna ich wysokość, zabezpieczając ubezpieczonych rujnuje warsztaty rolne. Równocześnie zaległości o opłatach na rzecz instytucyj ubezpieczeń socjalnych od rolnictwa, winny być rozłożone na okres 7-letni przy ulgowem oprocentowaniu.

C) Rolnictwo, obciążone zobowiązaniami, wynikłemi z kryzysu gospodarczego, winno jak najrychlej otrzymać pomoc Rządu przez wstawienie do budżetu Państwa odpowiednich kwot na wydatne obniżenie oprocentowania od zaległych i udzielanych rolnictwu kredytów. Dotychczasowe zobowiązania należy skonwertować na kredyt średnioterminowy, względnie rozłożyć ich płatności na 7 lat. Kontyngent kredytów długoterminowych dla rolnictwa polskiego na Pomorzu należy wydatnie zwiększyć.

KOMUNIKATY

Walne zebranie Pomorskiego Związku Hodowców Drobiu.

Dnia 3 września rb. o godz. 11-tej odbędzie się walne zebranie Pomorskiego Związku Hodowców Drobiu w gmachu Państwowej Średniej Szkoły Rolniczo-Handlowej w Grudziądzu, ul. Ventzkiego 16 z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie, 2. Sprawozdanie, 3. Udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi, 4. Wybór nowego Zarządu, 5. Kwestja przystąpienia do Polskiego Związku Eksporterów Drobiu, 6. Eksport drobiu do Gdańska, Francji i Anglji, 7. Zakup i ustawienie związkowej wylęgarni, 8. Sprawa niesumiennych dostaw, 9. Ustalenie składek, 10. Zmiana nazwy Związku, 11. Zmiana statutu, 12. Sprawa Wszechpolskiej Wystawy Drobiu, Gołębi i Królików w Toruniu, 13. Ustalenie cen na jaja wylęgowe, drób hodowlany i rodowodowy, 14. Wolne głosy i wnioski.

Na powyższe zebranie zapraszamy wszystkich hodowców i miłośników drobiu, gołębi i królików Pomorza.

Zarząd Pomorskiego Związku Hodowców Drobiu w Toruniu.

Wszechpolska wystawa drobiu, gołębi i królików w Toruniu.

W czasie od 5 do 8 grudnia 1931 r. odbędzie się w Toruniu Wszechpolska Wystawa Drobiu, Gołębi i Królików.

Wystawę powyższą organizuje z ramienia Centralnego Komitetu do Spraw Hodowli Drobiu w Warszawie, — za zezwoleniem Ministerstwa Rolnictwa — Pomorski Związek Hodowców Drobiu przy Pomorskiej Izbie Rolniczej w Toruniu. Do Komitetu Wystawy zaproszono przedstawicieli organizacyj rolniczych i związków hodowców ze wszystkich województw Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponieważ Pomorskie Wystawy, odbyte w Toruniu, cieszyły się zawsze dużą frekwencją, — przyczem organizacja tychże była zawsze sprawna — mamy nadzieję, że zapowiedziana Wszechpolska Wystawa Drobiu, w której wezmą udział hodowcy ze wszystkich ziem Rzeczypospolitej Polskiej, zostanie należycie obesłana i zorganizowana oraz zainteresuje zarówno szeroki ogół hodowców miłośników drobiu, gołębi, królików, jak również i sfery rolnicze.

Zwracamy się więc do wszystkich hodowców Rzeczypospolitej Polskiej, ażeby zajęli się już teraz odpowiedniem przygotowaniem swego drobiu i obesłali jak najliczniej powyższą wystawę, aby była naprawdę imponującym wskaźnikiem postępu Polski na polu hodowli drobnego inwentarza.

Wystawa obejmuje drób, króliki, gołębie pocztowe, ozdobne i opasowe — ponadto będzie zorganizowany obszerny dział przemysłu drobiarskiego.

Zaznaczamy, że wystawiony drób musi być znaczony obrączkami rodowemi Centralnego Komitetu do Spraw Hodowli Drobiu w Warszawie.

Bliższych informacyj udziela Komitet Wszechpolskiej Wystawy Drobiu, Gołębi i Królików w Toruniu, ul. Sienkiewicza 40. Komitet.

Przypominamy Zarządom Kółek Roln., a szczególnie sekretarzom kółkowym, o obowiązku regularnego nadsyłania sprawozdań z odbyłych zebrań Kółka.

Celem poprawy pogłowia trzody chlewnej na Pomorzu, Pomorska Izba Rolnicza zakłada stacje knurów, udzielając subwencji w wysokości 1/3 ceny kupna knura (nie wyżej jednak niż 125 zł.). Wydziały Powiatowe udzielają subwencji na drugą 1/3 część ceny kupna. Zakup knura musi być uskuteczniony przez Inspektora Hodowlanego P. I. R. względnie przy jego współudziale z chlewni znanej za zarodową przez Pomorski Związek Hodowców trzody chlewnej lub Pomorską Izbę Rolniczą. Knury zarodowe dojrzałe do skoku w wieku 7—9 miesięcy kosztują obecnie 200—300 zł.

Utrzymujący stację knura winien się zobowiązać knura przez 2 lata starannie według instrukcyj Izby Rolniczej żywić, utrzymywać i pielęgnować, pół roku szczepić przeciw różycy, w razie choroby własnym kosztem leczyć, dopuszczać tylko do zdrowych macior

obcych, prowadzić rejestr skoków oraz umożliwić każdego czasu kontrolowanie stacji. Po upływie okresu dwuletniego knur staje się wyłączną własnością utrzymującego stację. Pozatem przysługuje mu prawo pobierania wynagrodzenia od skoku knura za jego utrzymanie i żywienie. W wypadku nieodpowiedniego odżywiania i pielęgnowania, uchylania się od przyjętych zobowiązań lub w razie padnięcia knura z winy utrzymującego stację, Pomorska Izba Rolnicza, jak i Wydział Powiatowy, mają prawo natychmiastowego odebrania zasiłku.

Reflektanci na stację knurów zechcą wnioski składać przez poniżej wymienione inspektoraty:

Z pow. Brodnickiego i Działdowskiego przez inspektorat przy szkole rolniczej w Brodnicy.

Z pow. Lubawskiego przez inspektorat przy szkole rolniczej w Sampławie, poczta Rakowice.

Inspektorat hodowlany po zbadaniu warunków do stacjonowania knura u reflektantów na stację — przedłoży mu umowę, którą tenże winien wypełnić i przez Wydział Powiatowy przesłać do Izby Rolniczej. Wydział Powiatowy winien przytem na umowie potwierdzić, że kandydatowi udziela subwencji na stację knura. Po otrzymaniu umowy, potwierdzonej przez Wydział Powiatowy oraz zaliczki na udział utrzymującego stację w kupnie knura, Izba Rolnicza przystępuje do zakupu knura. Dokładne rozliczenie następuje po zakupnie knura. Pomorska Izba Rolnicza.

Oszustwa kredytowe.

Od pewnego czasu poczęły niektóre bardzo podejrzane firmy holenderskie, występujące pod nazwami banków, towarzystw ubezpieczeniowych itp. rozwijać za pośrednictwem swych agentów, mieszkających w Berlinie, szeroką akcję, mającą rzekomo na celu ułatwienie uzyskania kredytów, opartych na zabezpieczeniu hipotecznem.

Na czoło tych ciemnych instytucyj finansowych wysuwa się firma Niederländische Boden Credit-Bank, występująca również pod nazwami Vereinigte Beleggings en Hypothekenbank, Hypotheken u. Assurantie Centrale oraz N. V. Holländische Deutsche Kredit und Handelsbank, mająca swą siedzibę w Amsterdamie przy Nieuve Prinzengracht 6, a firmę w Berlinie, przy Friedrichstr. 166. Instytucja ta nie rozporządza żadnemi zasobami finansowemi, przed którą ostrzega się firmy polskie oraz rolników.

Ponieważ ofiarowywane przez tę firmę warunki kredytu są bardzo korzystne, znajduje ona w Polsce wielu chętnych reflektantów, którzy, nie zasięgnąwszy wywiadu, przekazują tej instancji poważne zaliczki tytułem kosztów zbadania nieruchomości klienta przez specjalnie w tym celu do Polski wysłanego rzeczoznawcę.

Działalność agentów wspomnianej instytucji kończy się jedynie na pobraniu zaliczki na koszty zebrania informacyj o poszukującym pożyczki i rozmaite czynności notarjalne.

Pomorska Izba Rolnicza.

OD REDAKCJI

Zarządowi Związku Osadników Rolnych w Brodnicy

donosi się, że korespondencji z dnia 13. 8. 31. nie zamieścimy, a to na skutek tego, że dane, zawarte w korespondencji, zamieszczonej w nr. 86 „Drwęcy", jak stwierdziliśmy, polegają na prawdzie.

ZE ZEBRAŃ KÓŁEK ROLNICZYCH.

Spóźnione.

Ostaszewo. Walne zebranie tut. Kółka Roln. 18. 1. rb w obecności 22 czł. i 2 gości zagaił prezes p. Obarek. Przewodniczący p. Zakrzewski wygłosił krótkie przemówienie o istnieniu tutejszego Kółka. Według sprawozdania z ub. r.: odbyło się 11 zebrań, referatów wygłoszono 1 przez referenta, 10 odczytów przez członków, sprowadzono 300 ctr. węgla. Stan kasy na rok 1931 wynosił 11,25 zł. Na rok 1931 zarząd pozostał w dotychczasowym składzie. I to: prezes p. Obarek Jan, zastęp. p. Fafiński Teofil, sekr. p. Szczygłowski Marjan, zastęp. p. Gorzelewski Adam, skarbnik p. Filckowski Józef, bibljotekarz p. Kozicki Leon, delegat p. Zakrzewski Fr.

Na tem zebranie zamknięto.

Dn. 22. 2. rb. odbyło się zebranie K. R. przy udziale 20 czł., które zagaił p. Prezes. Po odczytaniu protokołu i komunikatów przystąpiono do zamówienia nawozów sztucznych. Po przyjęciu 3 nowych członków zebranie zamknięto.

Zebranie 29. 3. rb. przy udziale 18 czł. zagaił prezes p. Obarek. Po odczytaniu protokołu z ostatniego zebraniu, przyjęciu zamówień na nawozy sztuczne i nasiona oraz omówieniu innych ważnych spraw zebranie zamknięto. Sekr.

Łąkorz. Dn. 5. VII. rb. odbyło się pod przewodnictwem ks. prez. Dunajskiego krótkie zebranie tut. Kółka Roln. przy udziale 11 czł., na którem wysłuchano przez radjo wykładu o uprawie pszenicy.

Dn. 2. VIII. rb. odbyło się zebranie Kółka Roln. Ks. Prezes referował sprawy: 1. Spółdzielnia zbytu trzody chlewnej, 2. Ugoda opłaty za młócenie zboża i 3. Zakup nawozów sztucznych. Dyskusja nad temi sprawami była ożywiona. Sekr.

Lipinki. Miesięczne zebranie K. R. odbyło się 12. 7. rb. przy udziale 14 czł., które zagaił p. prezes Dąmbski i wygłosił odczyt o uprawie rzepy ścierniskowej, do czego obecnych zachęcał. Dalej omawiano ceny zwyżki świń. Po omówieniu zaprowadzenia radja i wspólnych naradach gospodarczych zebranie zamknięto. Sekr.

Czerlin. Dn. 19. 7. 31. odbyło się zebranie Kółka Roln., które zagaił prezes p. Wyżlic w obecności 10 czł. Następnie odczytany został protokół z ostatniego zebrania, który przyjęto. Po stwierdzeniu obecności członków i odczytaniu ważniejszych komunikatów z „Kłosów" nastąpiło sprawozdanie z Walnego Zgromadzenia PTR. w Toruniu.

Po omówieniu spraw lokalnych zebranie zamknięto.

Sekr.

Skarlin. Dnia 9. 8. rb. odbyło się zebranie tut. Kółka Roln. które zagaił prezes p. Obrembski. Na zebranie z powodu okresu żniwnego stawiła się nieliczna garstka członków. Po zagajeniu zebrania przez prezesa Kółka odczytał sekretarz protokół z ostatniego zebrania, który przyjęto bez zmian. Następnie stwierdzono obecność członków i po odczytaniu komunikatów zabrał głos sekretarz pow. PTR. p. Kołodziejski z Nowegomiasta, który w swojem przemówieniu zobrazował cele i zadania Kółka Roln. W dyskusji poruszono szereg spraw, które prelegent wyświetlił, a następnie omówiono sprawę Spółdzielni Zbytu Trzody Chlewnej i Bydła, która zawiązała się w Nowemmieście.

Po omówieniu spraw lokalnych zebranie zostało zamknięte.

Sekr.

Lubstynek. Dnia 15 bm. odbyło się w Lubstynku w lokalu szkolnym reorganizacyjne zebranie Kółka Roln., na które stawiło się około 20 rolników z Lubstynku i okolicy. Zebranie zagaił sekretarz pow. PTR. p. Kołodziejski z Nowegomiasta, który po sprawdzeniu przyczyny upadku Kółka wyjaśnił zebranym cele i zadania Kółka Roln., odparł zarzuty w stosunku do Tow., jakoby takowe nic nie robiło i uzasadnił potrzebę opłacania składek członkowskich. Po wyjaśnieniu powyższych spraw zebrani rolnicy oświadczyli gotowość podtrzymywania nadal Kółka Roln. i wybrali nowy Zarząd, w skład którego weszli: pp. Zakrzewski Wł., sołtys z Lubstynka, jako prezes, Szawatkowski J., rolnik z Lubstynka, jako w. prezes, Gabrjelski St., kier. szkoły, jako sekr. i bibljotekarz i Minta And., rolnik z Lubstynka, jako skarbnik.

Po dokonanym wyborze zarządu nastąpiła pogadanka rolnicza o przechowaniu obornika, gnojówki, przyrządzaniu kompostu, stosowaniu wapna i o zakładaniu racjonalnego płodozmianu w gospodarstwach rolnych.

W wolnych wnioskach poruszono szereg spraw osadniczych, które wspólnie omówiono i zebranie zamknięto w tej nadziei, że po wyborze nowego, ruchliwego i światłego kierownictwa Kółko nasze doskonale się rozwinie, co daj, Boże!

Uczestnik.

ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH

w dniu 30-go sierpnia 1931 r.

Grodziczno	o godz. 11,30.
Ostaszewo	„ „ 15.
Jamielnik	„ „ 16.
Radomno	„ „ 16.

Analizy gleby wykonuje Laboratorjum Chemiczne Pomorskiej Izby Rolniczej (Toruń, ul. Szopena 22), pobierając zniżoną opłatę po zł. 2.— od próbki. Przy nadsyłaniu próbek należy podać, jakie rośliny będą zasiane na danem polu. Wskazówek i informacyj w sprawie wapnowania i badania potrzeb nawozowych gleby Laboratorjum udziela bezpłatnie.

Wołek zbożowy i jego tępienie.

(Dokończenie.)

Pułapki na wołki.

Wczesną wiosną pozostawiać maleńkie kupki zboża, to do nich się przeniosą wołki, bo je wolą od dużych kup. Do nich się zgromadzą wołki, jak będziemy usuwać duże kupy zboża. Zboże przerabiać wyłącznie drewnianą szuflą, na którą w paru miejscach puścić po parę kropel nafty lub posmarować ją piórkiem, w nafcie umaczanem. Zapach nafty odstrasza wołki. Nie można jej jednak zbyt dużo używać, bo zboże nabierze zapachu. Gdy obok dużych kup często szuflowanego zboża pozostawić małe kupki nieszuflowanego, to do nich będą wołki uciekać. Radzę te małe kupki zboża zwilżyć, żeby się zagrzały, to tem chętniej w nie będą wchodzić wołki. Jak przekonamy się, że wszystkie wołki są w tych małych kupkach zboża, to je bardzo starannie zebrać, po ugotowaniu spaść albo wynieść tam, gdzie nigdy nie będą miały styczności z innem zbożem, ażeby z głodu powymierały. Oddzielać często uszkodzone ziarna sposobem poprzednio przezemnie opisanym. Uszkodzone ziarna można na surowo skarmiać drobiem, aześrutowane i ugotowane świńmi, bo od świń mogłyby się wołki rozejść, a drób będzie łowić uciekające wołki i je zjadać. Słyszałem taką radę: przeciąć dojrzałe jabłka na połowę, oczyścić je z pestek i położyć na podłodze. Wołki zgromadzą się pod temi jabłkami, więc po 24 godzinach te jabłka unieść, a zgromadzone wołki uśmiercić, polewając je gorącą wodą. Uśmiercone wołki spaść drobiem. Powtarzać ten zabieg tak długo, dopóki wszystkich wołków nie wyłowimy. Ograć cegły, obwinąć je w wełniane szmaty i pokłaść do kup zboża z wołkami. Wołki tam będą się gromadziły i można pozabijać. Cienko porozciągać na kupach zboża runo świeżo ostrzyżonej, niemytej wełny owczej. Można również pokłaść niemyte skórki owcze, ale koniecznie wełną na dół. We wschodnich województwach kładą w ten sposób stare, cuchnące kożuchy, ale koniecznie wełną do zboża, skórą nazewnątrz. Wołki powchodzą do wełny, więc ją co kilka dni wytrząsać nad płachtą, a z płachty strząsać wołki do naczynia z gorącą wodą. Wołki nie lubią zapachu smaru wozowego, więc maźnicę z nim przestawiać coraz w innem miejscu śpichrza, ażeby je wystraszać ze zboża.

Tępienie wołków zbożowych.

Najskuteczniej je truć rozmaitemi szkodliwemi gazami, ale jest ono kłopotliwe i bez pomocy wojska niewykonalne. Najwięcej zachwalanym jest siarczek węgla, żółty płyn, o zapachu zgniłej kapusty, łatwo się ulatniający, jak eter lub benzyna i tak samo łatwo zapalny, trujący. Musimy więc truć nim wyłącznie w dzień, bez żadnego ognia naprz. palącego się papierosa i ostrożnościami. Usypać stożkowatą kupę zboża, położyć na niej worek, polany siarczkiem węgla i jak najszybciej okryć ją szczelnie brezentami, żeby siarczek węgla się nie ulatniał, tylko wsiąkał w zboże. Na każdy 1 metr sześcienny zboża trzeba użyć siarczku węgla $1/_{10}$ do pół litra. Wystarczy takie trucie siarczkiem węgla przez 24 godzin. Po zdjęciu brezentów i worka bardzo szybko się ulotni siarczek węgla. Przepuścić takie zboża jeden raz przez młynek, to całkowicie zapach siarczku węgla zniknie. Nadmiar siarczku węgla obniża kiełkowanie nasion. Otrutych siarczkiem węgla wołków nie spasać drobiem, bo im zaszkodzi, tylko zaraz spalić, bo część ich zawsze jest tylko w uśpieniu i po ocknięciu się nadal będzie żyć. Można do słojów nalać mieszaninę pół siarczku węgla, pół benzyny, zawiązać je rzadkiem płótnem, zagłębić je do pół lub $3/_4$ wysokości do kupy zbożowej i nakryć ją brezentami. Para z tej mieszaniny powinna działać 3 doby. Podczas trucia wołków temi lotnemi truciznami wszelkie otwory i sam śpichlerz powinny być szczelnie zamknięte.

Skutecznym jest również olejek anilinowy, ale wolno się ulatnia ze zboża jego zapach, trudno i długo trzeba go usuwać, więc jest mniej stosownym od siarczku węgla. Wszelkie narzędzia do czyszczenia zboża, naprz. wialnie, młynki, szufle, miotły itp. powinny być również odkażane, ażeby uśmiercić znajdujące się w nich wołki. Worki luźno włożyć do jak najszczelniejszej skrzyni, na każde ich sto sztuk wlać 1 litr siarczku węgla i skrzynię jak najszczelniej zamknąć. Worki w tej skrzyni trzymać 1 dobę. Z wołkami tak postępować, jak opisywałem przy ich tępieniu w zbożu.

Pomimo, że wołek jest bardzo uprzykszonym szkodnikiem, jednak przy zastosowaniu pewnych ostrożności można go nie dopuścić do śpichlerzy. Przedewszystkiem nie powinno się kupować na przednówku rozmaitych poślادów, jeżeli nie mamy pewności, że w nich niema wołków. Gdyby się pokazały wołki, to radzę równocześnie zastosować wszystkie opisane przezemnie sposoby do odstraszania i tępienia wołków, bo tylko wtedy może być walka skuteczna.

Jak może gospodarz

poratować się w obecnym kryzysie?

Do paszy zielonej, dobrze zwilżonej nie powinno się nigdy zaniedbywać dodawania według przepisu prawdziwej „Centraliny" Michałowskiego z Poznania.

Do nabycia w drogerjach, aptekach, składach i Rolnikach. Wystrzegać się naśladownictw.

T. R., prezes Kółka Rolniczego.